

Lilija Limane

Pārdomas pēc Ziemeļvalstu grāmatzinātnes konferences Kopenhāgenā 2008.gada 10.–12. septembrī

2008.gada 10.–12.septembrī Kopenhāgenā notika Autorības, lasīšanas un izdevējdarbības vēstures biedrības (*Society for the History of Authorship, Reading and Publishing, SHARP*) kopā ar Ziemeļvalstu grāmatzinātnes un bibliotēku nozares pētniecības iestādēm organizētā konference par grāmatniecības un bibliotēku problēmām "Iespējais vārds, publiskās lapas — SHARP Kopenhāgenā" (*Published Words, Public Pages — SHARP Copenhagen. A Nordic Conference on International Print Culture*).

SHARP dibināta ASV 1991.gadā. Tās mērķis ir apvienot pasaules grāmatzinātniekus un grāmatniecības vēsturniekus. Patlaban organizācijā ir apmēram 100 biedru no 20 valstīm, tā atvērta ikvienam nozares pētniekam. SHARP apkopo elektroniskos resursus par grāmatniecību tīmekļa vietnē www.sharpweb.org, cenšas

piesaistīt pētniekus no Austrumeiropas un jaunattīstības valstīm, kā arī veicina nozares attīstību, piešķirot stipendijas jauniešiem zinātniekiem un prēmējot izcilākos pētījumus grāmatniecības vēsturē.

Dažādos pasaules reģionos dzīvojošo grāmatniecības vēsturnieku saziņu veicina biedrības ikgadējās konferences. Tās rīko kopš 1995.gada (līdz šim notikušas 9 konferences). Sākumā tās notika neregulāri, bet kopš 2003.gada — ik gadu dažādās Amerikas vai Eiropas pilsētās. Konferencēm parasti ir ļoti plašs tematiskais spektrs, kas aptver gan aktuālos grāmatniecības procesus, gan nozares teorijas jautājumus, gan nacionālo kultūru vēsturi. Hronoloģiskais aptvērums stiepjas no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām. Konferencēs ļauts piedalīties tikai reģistrētiem dalībniekiem, darba valoda ir angļu. 2008.gada konference noritēja Oksfordas Universitātē (Lielbritānija). Ārpuskārtas konferencē Dānijas galvaspilsētā tika akcentēta Ziemeļvalstu problemātika, tāpēc tur pulcējās galvenokārt literatūrpētnieki, grāmatzinātnieki un bibliotekāri no Skandināvijas un Baltijas valstīm. Referentu lokā bija arī Āfrikas, Japānas, ASV, Lielbritānijas, Francijas un citu zemju pārstāvji. Konferencē piedalījās pieci Igaunijas grāmatniecības vēsturnieki un viena Lietuvas grāmatzinātniece. Latviju pārstāvēja divas Latvijas Nacionālās bibliotēkas Reto grāmatu un rokrakstu nodaļas darbinieces — Renāte Berga un šo rindu autore.

Trīs dienu laikā bija iespēja noklausīties apmēram 100 referātus vairākās paralēlās sesijās. Priekšlasījumu klāsts aptvēra grāmatu iespiešanas vēsturi, literatūras socioloģiju, lasīšanas vēsturi, tekstu studijas; tika analizēta mediju mijiedarbe.

Kā ierasts SHARP ikgadējās konferencēs, galvenais runātājs par vispārīgiem grāmatzinātnes jautājumiem ir kāds starptautiski atzīts grāmatzinātnieks. Šoreiz Dānijas Karaliskās bibliotēkas — "Melnā dimanta" — telpās par lasīšanas ekonomiskajiem aspektiem Eiropā 18.gadsimtā stāstīja Kembridžas Universitātes pētnieks Viljams Sentklērs (*William St.Clair*). Viņš uzsvēra, ka 18.gadsimtā grāmatu ražošanā un izplatīšanā ieviesušies tirgus ekonomikas principi. Šo fenomenu zinātnieks plaši apcerējis monogrāfijā "Lasošā nācija romantisma laikmetā" (*The Reading Nation in the Romantic Period*), kas angļu valodā izdota vairākos atkārtotos izdevumos.

Vispārīgās grāmatzinātnes aspektā referātos un diskusijās tika analizēti grāmatniecības vēstures teorijas "mūžīgie" jautājumi — nozares definīcija, tās saikne ar

Dānijas
lepnums —
"Melnais
dimants"

